

Familjens Jurist

Tommy Jonsson kontorschef Umeå

www.familjensjurist.se

Framtidsfullmakt

Samboavtal

Bouppteckning

Samäganderätts-

Boutredning

Avtal

avtal

Hyresavtal

Dödsboförvaltning

Tvister

Vårdnad/umgänge

Internationell privaträtt

Äktenskapsförord

med barn

Adoption

Dödsboanmälan

Skilsmässa

Arvskifte

Testamente

Gåvobrev

Generationsskiftesplanering

Skuldebrev

Skatterätt

Bodelning
makar/sambor

Kontrakt, lös/fast
egendom

Fokus idag

- Bodelning mellan makar och sambor – vad innebär det?
- Arv – hur ärver make och sambo
- Särkullbarn – vad innebär det?
- Testamente
- Framtidsfullmakt

Äktenskap

- Juridiskt verktyg
- Makar äger sina egna tillgångar och skulder (INTE någon samäganderätt)
- Två typer av egendom i ett äktenskap: Giftorättsgods och enskild egendom
- Hur gör man egendom enskild?
  - Äktenskapsförord
  - Testamente
  - Gåva med villkor

Bodelning mellan makar

- Vid skilsmässa, dödsfall eller under bestående äktenskap
- Likadelning av makarnas giftorättsgods
- Undantag finns
- Enskild egendom ingår inte i en bodelning

Bodelning mellan makar

Anders

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 100
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 100

Skulder
- Bolån -100

Summa: 300

Berit

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 0
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 0

Skulder
- Bolån -100

Summa: 100

- Summering av giftorättsgods: $(300 + 100) = 400$
Likadelning av giftorättsgods: $(400 / 2) = 200$
- Varje make ska, efter att bodelning ägt rum ha tillgångar till ett värde om 200 vardera.
- Den mer förmögne maken anvisar egendom
- Ingen samäganderätt – viktigt med ägandeförhållanden!

Skevdelning

- Endast tillämplig vid dödsfall (alltså inte vid en skilsmässa)
- Varje make behåller sitt giftorättsgods
- Man gör inte en likadelning
- Kan endast åberopas av efterlevande maken (men även av dennes gode man eller förvaltare)

Samma eksempel men nu med skevdeling

Anders

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 100
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 100

Skulder
- Bolån -100

Summa: 300

Berit (dödsbo)

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 0
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 0

Skulder
- Bolån -100

Summa: 100

- ~~Summering av giftorättsgods: $(300 + 100) = 400$~~
~~Likadelning av giftorättsgods: $(400 / 2) = 200$~~

- Anders behåller sine 300 som sin egendom
- Berit behåller sine 100 som sin egendom

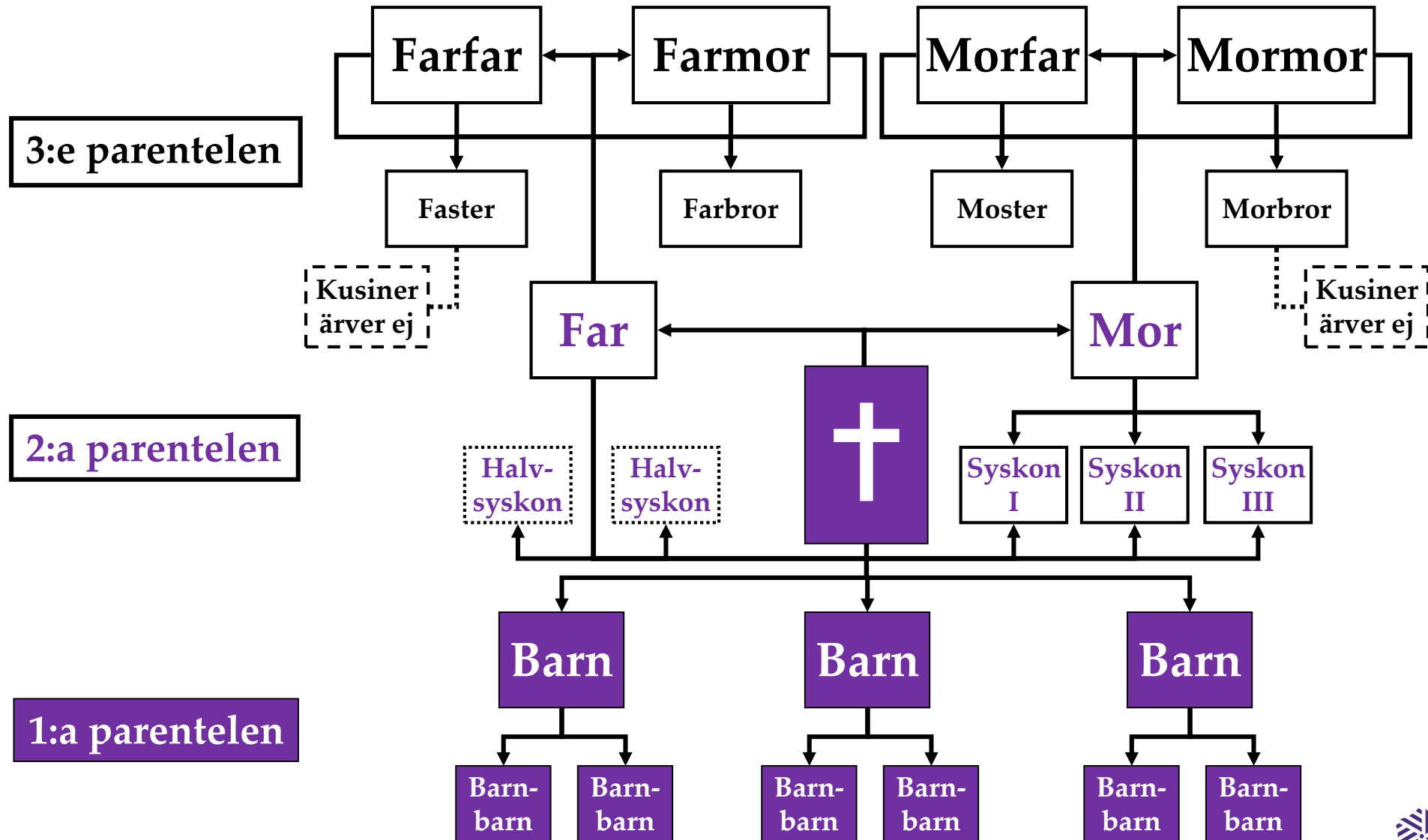
Bodelning sambor – vad ingår i denna?

- Markant skillnad jämfört med gifta
- Endast gemensam bostad och bohag som köpts för gemensamt bruk
- Övrig egendom ingår inte
- Samboavtal kan man göra avsteg från sambolagen

Arv och testamente

Arvsordningen

Allmänna arvsfonden

Makars arvsrätt enligt lag

Förutsättning/scenario

- Gemensamma barn
- Särkullbarn
- Syskon/föräldrar

Hur arvsrätten ser ut

- Make ärver med fri förfoganderätt. Barnen blir efterarvingar
- Särkullbarn ärver sin förälder direkt
- Make ärver med fri förfoganderätt. Syskon/föräldrar blir efterarvingar

Särkullbarn

- Anders

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 100
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 100

- Skulder
  - Bolån -100

- Summa: 300

- Efter likadelning 200

- Berit

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 0
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 0

- Skulder
  - Bolån -100

- Summa: 100

- Efter likadelning 200

- Anders har ett särkullbarn
- Särkullbarnet äger rätt till arv direkt
- Arvslott och laglott – vad är skillnaderna mellan dessa begrepp?
- Testamente – Man hade i vart fall kunnat säkra upp hälften

Den fria förfoganderätten – vad är det?

- Sekundosuccession/Efterarv
- Lagstiftarens syn på rättvis fördelning mellan de olika släktleden
- Trygghet i att efterlevande inte kan gynna sitt släktled och missgynna den först avlidnes
- Vanligt missförstånd hos de efterlevande
- Exempel

Anders

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 100
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 100

Skulder
- Bolån -100

Summa: 300

Egen behållning: 200

Berit (dödsbo)

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 0
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 0

Skulder
- Bolån -100

Summa: 100

Kvarlåtenskap: 200

- Summering av giftorättsgods: $(300 + 100) = 400$
Likadelning av giftorättsgods: $(400 / 2) = 200$
- Berits kvarlåtenskap är därmed 200
- Anders och Berit saknar barn. Anders och Berit har 1 syskon vardera

Beräkning av efterarv

- Anders ärver Berit
 $200 / (200 + 200) = 200/400 \rightarrow 1/2$
- Kvotdelen för efterarv blir $1/2$ (50%)
- När Anders avlider applicerar man kvotdelen på den behållning som då finns
- Förkovran och vederlag

Den knepiga skevdelningen

Anders

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 100
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 100

Skulder
- Bolån -100

Summa: 300

Berit (dödsbo)

- Tillgångar (giftorättsgods)
  - Bankmedel 0
  - 50% av fastighet 200
  - Lösöre (bil, båt etc) 0

Skulder
- Bolån -100

Summa: 100

- ~~Summering av giftorättsgods: $(300 + 100) = 400$~~
~~Likadelning av giftorättsgods: $(400 / 2) = 200$~~

- Anders behåller sina 300 som sin egendom
- Berit behåller sina 100 som sin egendom

Beräkning av efterarv

- Anders ärver Berit
 $100 / (100 + 300) = 100/400 \rightarrow 1/4$
- Kvotdelen för efterarv blir $1/4$ (25%)
- När Anders avlider applicerar man kvotdelen på den behållning som då finns
- Skeva konsekvenser även för särkullbarn
- Kontrollera ägandeförhållandena!

Sambors arvsrätt enligt lag

- Sambor ärver inte varandra!
- Kan leda till mycket olyckliga följder
- Äldre sambor som inte ingår äktenskap
- Testamente är ett viktigt dokument för sambor

Varför ett testamente?

- Sambo och särkullbarn
- Ändra den legala arvsordningen
- Särskilda villkor – enskild egendom
- Vägörande ändamål – rikta arvet till den/de som man vill ska erhålla
- Vissa föremål till specifika personer/organisationer

Testamente – vilka formkrav föreligger?

- 18 år
- Fullt och sunt förstånd och av fri vilja
- Skriftlig form
- Undertecknat av dig
- Bevittnat av två ojäviga vittnen
- Förvaring av testamente – Vad gäller?

Framtidsfullmakt

- Vad är detta och vilka fördelar finns?
  - Flexibelt alternativ till ställföreträdare
  - Närstående
  - Smidiga lösningar möjliga
- Finns formkrav?
- Villkor för fullmaktshavaren
  - Granskning
  - Tingsrättens godkännade
  - Gåvor, restriktioner m.m.

Familjens Jurist

Frågestund!

Familjens Jurist